

Forvaltningsplan for norsk del av grensevannområdene Ångermanälven, Indalsälven og Dalälven 2016 - 2021

**Godkjent av Vannregionutvalget i
Vannregion Trøndelag 23.10.2015**

**Vedtatt av fylkestinget i Nord-Trøndelag
fylkeskommune 10.12.2015**

**Vedtatt av fylkestinget i Sør-Trøndelag
fylkeskommune 16.12.2015**

Kontakt:

Vannregion Trøndelag
Sør-Trøndelag fylkeskommune
Postboks 2350 Sluppen
7004 Trondheim

Besøksadresse:

Sør-Trøndelag fylkeskommune,
Fylkeshuset,
Erling Skakkes gt. 14
7013 Trondheim

e-post:

postmottak@stfk.no, merket «vannregion
Trøndelag, forvaltningsplan for norsk del av
grensevannområdene Ångermanälven,
Indalsälven og Dalälven 2016 – 2021»

Nettside:

www.vannportalen.no/vannregioner/trondelag

Foto forside:

Indalsälven, Åre kommun, Sverige.
©Bendik Eithun Halgunset.

SØR-TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

Nord-Trøndelag
fylkeskommune

Bakgrunn:

Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) trådte i kraft 1. januar 2007 og innførte EUs vannrammedirektiv i norsk forvaltning.

Vannforskriften er en økologiforskrift, og stiller tydelige og nye krav:

- all vannforvaltning skal samordnes på tvers av alle sektorer som berører vann (økosystemtankegang).
- alt vann skal forvaltes innen sitt nedslagsfelt og på forekomstnivå.
- alt vann skal ha minst god økologisk tilstand innen utløpet av planperioden.
- alt vann skal ha minst god kjemisk tilstand innen utløpet av planperioden.
- samfunnsnytte skal vurderes kontinuerlig gjennom kost-nytteanalyser.

Det er nå utarbeidet forvaltningsplan for Ångermanälven, Indalsälven og Dalälven. Planen gjelder i 6 år. Hensikten med vannforvaltningsplanen er å gi en framstilling av hvordan man ønsker å forvalte vannmiljøet og grensevannressursene som drenerer til Bottenhavet vattendistrikt i Sverige i et langsiktig og tverrsektorielt perspektiv, slik at man oppfyller målet med vannforskriften. Alle berørte myndigheter er forpliktet til å følge opp ved å legge planen til grunn for sin planlegging og virksomhet.

Planen var ute på bred høring mellom 1. juli og 31. desember 2014. Etter høringen har vannregionmyndigheten behandlet innkomne innspill, og gjennomført en omarbeiding i tråd med merknadene fram til foreliggende plan. Planen er vedtatt i de berørte fylkestingene i løpet av juni 2015, og blir etter vedtak i Klima- og miljødepartementet gjeldende for perioden 2016-2021. Innen utgangen av planperioden skal punktene ovenfor være oppfylt.

Forord

Den regionale vannforvaltningsplanen er et sentralt verktøy for å oppfylle vannforskriftens mål om helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet og vannressursene våre. Vi skal ta vare på og sikre vannets kvalitet for framtida. Forvaltningsplanen for grensevannområdene omhandler vannområdene Ångermanälven, Indalsälven og Dalälven, som har fått egen forvaltningsplan og tiltaksprogram i samarbeid med svenske myndigheter. Disse områdene ligger i Nord-Trøndelag og Hedmark fylkeskommuner, og har avrenning til Sverige.

Planen fungerer som et grunnlag for videre saksbehandling i alle saker der vann berøres i vannregionen fram til 2021. Dette gjelder alle etater med lovhemlet myndighet over vann, og alle aktører som anvender eller berører vann. I fellesskap skal vi med planen som hjelpemiddel sikre at vi tar vare på vannmiljøet samtidig som vi fortsetter å høste av, bruke og utvikle vannet som en viktig ressurs for samfunnet vårt. Ved planperiodens slutt i 2021 rulleres planen videre og arbeidet fortsetter.

Hensikten med forvaltningsplanen er å gi en sammenstilling av kunnskap om vannet i regionen og markere oppfølging av EUs vannrammedirektiv og den norske vannforskriften (Forskrift om rammer for vannforvaltningen). Det generelle målet i vannforskriften er å nå eller opprettholde god miljøtilstand i alt vann. For å nå målene har man arbeidet med karakterisering, tiltaksanalyser, overvåking og prioriteringer. Planen gir en oversikt over tilstanden til vannforekomstene i vannregion Trøndelag og de ulike miljøpåvirkningene. Det er på bakgrunn av dette satt miljømål for alle forekomstene i forvaltningsplanen.

For å nå miljømålene er det angitt hvilke tiltak som er nødvendige, og tiltaksprogrammet inneholder oversikt over gjennomførte og planlagte tiltak som skal bidra til at miljømålene som er satt nås. Kvalitet og omfang av tiltaksanalysene varierer, og detaljering og kostnadsberegning av tiltak mangler i en del tilfeller. Dette er vurderinger som må følges opp av gjeldende sektormyndighet i de videre prosessene.

Planen er sektorovergripende og vil være retningsgivende for de berørte sektorenes videre forvaltning av vannressursene. Denne planen presenterer dermed en framstilling av hvordan man ønsker å forvalte vannmiljøet og vannressursene i grenseområdene i vannregion Trøndelag i et langsiktig perspektiv, slik at man oppfyller målet om god økologisk og kjemisk tilstand i vannet vårt, slik vannforskriften krever.

I vannområdene har kommunene og andre aktører den beste lokale kunnskapen om vannets tilstand og påvirkninger, og spesiell mulighet til og ansvar for å utvikle fornuftige, lokale løsninger. Bidragene vi har fått fra lokalt nivå er å regne som grunnlagsmateriale for denne regionale planen.

Hell 23.10.15, Kirsti Leirtrø (Ap), leder vannregion Trøndelag

Innhold

Forord	3
1 Regional vannforvaltningsplan for Ångermanälven, Indalsälven og Dalälven	5
1.1 Samarbeid på tvers av landegrensene	5
1.1.1 Ångermanälven	5
1.1.2 Indalsälven.....	5
1.1.3 Dalälven	6
1.2 Møter mellom landene	7
1.3 Kartlegging og analyse	8
1.3.1 Inndeling av vannforekomster og typeinndeling	8
1.3.2 Sveriges vannforekomstinndeling	9
1.3.3 Norges vannforekomstinndeling:	9
2 Miljøproblemer over grensene	9
2.1 Påvirkninger	10
2.1.1 Ulikheter	11
3 Miljømål	12
3.1 Overvåkning	12
3.2 Beskyttede områder	13
3.3 Tiltak	13
4 Tiltaksoversikt for grensevannforekomster med registrerte påvirkninger og forslag til tiltak i norsk del av Ångermanälven, Indalsälven og Dalälven vannområder	14

1 Regional vannforvaltningsplan for Ångermanälven, Indalsälven og Dalälven

Vannregion Trøndelag er internasjonal i og med at deler av vannregionen ligger i Sverige med avrenning mot Norge, mens andre deler har avrenning østover til Bottenhavets vattendistrikt.

Vannområde *Ångermanälven* og *Indalsälven* på norsk side av riksgrensen inngår i vannregion Trøndelag. Områdene administreres under ett av vannregionmyndigheten i Trøndelag sammen med Namsen vannområde og deltakelse fra berørte kommuner og etater.

Vannregion Trøndelag har i tillegg ansvar for å utarbeide forvaltningsplan med tiltaksprogram for norsk del av *Dalälven*, i samarbeid med Hedmark fylkeskommune, jf. at avrenningen skjer til Bottenhavet vattendistrikt.

1.1 Ångermanälven

Ångermanälven er Sveriges tredje mest vannrike elv, med et nedslagsfelt på knapt 32000 km² og en lengde på 490 km. Elva har sine kilder i Børgefjell nasjonalpark i Norge, og flyter østover gjennom deler av Lappland, nordre Jämtland og Ångermanland. Ångermanälven munner ut i Bottenhavet ved Härnösand.

Elva har flere store kraftverk og både i hovedvassdraget og en del sidevassdrag finnes en rekke fosser som er regulerte.

På norsk side preges områdene som drenerer til Ångermanälven av skogs- og fjellarealer. Det foregår omfattende kraftproduksjon der vann fra Ångermanälven på norsk side føres i tunneler over til reguleringen av Namsen og dermed dreneres vestover. I tillegg finnes store nedlagte gruver og deponi for gruveavfall i Røyrvik kommune. Spredt bebyggelse og landbruk utgjør mesteparten av øvrige påvirkninger i vannområdet. Det er også registrert flere fremmede arter på norsk side av grensen. En større del av arealet med avrenning til Sverige ligger i Børgefjell nasjonalpark, og oppnår svært god og god tilstand på vannet.

1.2 Indalsälven

Indalsälven er en av Sveriges mest vannrike elver, med en lengde på 430 km og et nedslagsfelt på knapt 27000 km². Kildene til elva finnes i Norge i de sørlige områdene av Lierne og Snåsa kommuner, sammen med en liten del av Verdal kommune. Vassdraget renner derfra mot Storsjön ved Östersund, som fungerer som et stort magasin for vannet som brukes til kraftproduksjon om vinteren lenger nedstrøms. Elva er med sine sidevassdrag et av de viktigste vassdragene for kraftproduksjon i Sverige, og utpekt som en av tre elver med særskilt stor nasjonal interesse for kraftproduksjonen. Elva munner ut i Bottenhavet nord for Sundsvall. Tidligere ble Indalsälven brukt til tømmerfløtning, særlig nedstrøms Storsjön, og mange spor etter denne aktiviteten finnes fortsatt.

På norsk side av grensen har alt vannet enten god eller svært god økologisk tilstand, noe som henger sammen med at mesteparten av områdene er villmarkspregede og med begrenset menneskelig aktivitet.

1.3 Dalälven

Dalälven renner fra traktene øst og sørøst for Femunden i Norge inn i Dalarna og innsjøen Siljan. Elva fortsetter østover, og munner til slutt ut ved Älvkarleby litt sør for Gävle ved Östersjön. Elva er Sveriges 3. lengste, og betydelig utbygd for kraftproduksjon. Rundt 2/3 av tilgjengelig kraft utnyttes i en rekke kraftverk. Total lengde er 542 km, og nedslagsfeltet utgjør knapt 29000 km². Elva og øvrige vassdrag i delområdet var tidligere svært viktige tømmerfløtningsleder, og lange strekninger har blitt rensset og tilpasset denne aktiviteten.

På norsk side av grensen domineres området som inngår i nedslagsfeltet av store fjell- og skogsområder med begrenset menneskelig aktivitet. Områdene nærmest riksgrensen er for en stor del vernet både på norsk og svensk side. Viktige brukerinteresser i vannområdet er rekreasjon, friluftsliv, sportsfiske, turisme og kulturminner.

I vannområdet har bare et fåtall av vannforekomstene miljøtilstand dårligere enn god, noe som understreker behovet for å planlegge for å opprettholde den gode situasjonen. Delområdet er inndelt i totalt 81 vannforekomster, hvorav 3 av disse er grunnvannsforekomster. 21 av vannforekomstene er satt i risiko for ikke å nå miljømålet om god økologisk tilstand innen utgangen av 2021, og for disse vannforekomstene må det iverksettes tiltak for å heve eller hindre forringelse av vannkvaliteten.

1.4 Samarbeid på tvers av landegrensene

For å sikre en helhetlig og samordnet vannforvaltning har samarbeidet mellom de to landene handlet om harmonisering og forsøk på å finne felles grunnlag for karakterisering, risikovurdering og klassifisering av vannforekomster som krysser grensen. Det pågår også dialog med hensikt å samordne miljøkvalitetsnormer, tiltaksprogram og overvåkningsprogram på begge sider av riksgrensen.

Bottenhavet vattendistrikts grenser strekker seg nord og sør for vannregion Trøndelag, og denne delen av planen omfatter derfor også mindre deler vannregion Glomma (Dalälven delområde) som drenerer til vattendistriktet. Dette illustreres på figur 1 som viser riksgrensen i rødt og grensene for vannregionene/vattendistriktene i grått.

Det gjøres oppmerksom på at norske myndigheter bare kan treffe beslutninger om de delene av dokumentet som berører områder innenfor Norges grenser. De delene av dokumentet som beskriver areal i Sverige skal avgjøres av svenske myndigheter, men er tatt med her som informasjon for å kunne presentere et samlet dokument for de internasjonale vannområdene.

Figur 1: vannregionenes og vattendistriktenes inndeling

1.4.1 Møter mellom landene

I løpet av forvaltningsperioden fra 2009-2015 har det blitt avholdt flere møter mellom Sverige og Norge.

Høsten 2011 møttes representanter fra landene i Stockholm for i fellesskap å utarbeide en strategi for grensevannssamarbeidet. Et første moment i utarbeidelsen av praktisk og teknisk samarbeid var en felles workshop i Oslo våren 2012 for berørte vannregionmyndigheter og fylkesmenn, vattenmyndigheter og länsstyrelser. Etter dette møtet har ytterligere 2 møter blitt gjennomført, høsten 2013 og våren 2014. Formålet med møtene har vært å arbeide fram en strategi med

prinsipper og framgangsmåte for statusklassifisering samt felles opplegg og høring for forvaltningsplan og tiltaksprogram for områder som deles mellom landene.

For vannregion Trøndelag ble det siste møtet avholdt i mars 2014 på Storlien. Der møttes representanter fra Sør-Trøndelag fylkeskommune (vannregionmyndigheten), Fylkesmannen i Sør- og Nord-Trøndelag, Lierne kommune, Länsstyrelsen i Dalarna og Jämtland, samt Vattenmyndigheten for Bottenhavet. Klassifisering og tiltak for grensevannsforekomstene ble diskutert, samtidig som forvaltningsplan for grensevannsforekomstene ble utarbeidet.

2 Kartlegging og analyse

Vannregion Trøndelag og vattenmyndigheten for Bottenhavet har etterstrebet en enhetlig klassifisering i vannforekomstene som krysser riksgrensen.

Samarbeid mellom Fylkesmannen og Länsstyrelsen har gitt et godt utgangspunkt for sammenlignbar klassifisering av økologisk status. For en stor del er klassifiseringen basert på innsamlede data, ekspertvurderinger og lokal kunnskap. I de tilfeller der klassifiseringen har vært god/god eller svært god/hög, men det har vært et skille mellom landene, har vi ikke prioritert å komme fram til en lik klassifisering. Skillet mellom svært god/hög og god/god status i vannforekomstene henger først og fremst sammen med ulikheter mellom norsk og svensk klassifiseringsmetode. Normalt finnes ingen tiltaksbehov i disse forekomstene. Statusen skal til gjengjeld ikke senkes, men i visse beskyttede områder kan det bli aktuelt å arbeide for en forhøyning fra god/god til svært god/hög status.

Figur 2: klassegrenser og benevninger for økologisk status

	Norsk klassifisering	Svensk klassifisering
	Svært god	Hög (Nära naturligt)
	God	God
	Moderat	Måttlig
	Dårlig	Otillfredsställande
	Svært dårlig	Dålig

2.1 Inndeling av vannforekomster og typeinndeling

Det finnes noen grunnleggende ulikheter i hvordan inndelingen av vannforekomstene har sett ut i Norge og Sverige.

Norges metode innebærer i prinsippet at alle sjøer og vassdrag som er påvirket regnes som egne vannforekomster og at alle øvrige vannforekomster inngår i det hydrologiske nettverket.

Sveriges metode har ingen prinsippinndeling av denne typen, men regner at alle innsjøer over 1 km², og alle vassdrag med nedslagsfelt over 10km² er egne vannforekomster.

2.1.1 Sveriges vannforekomstinndeling

- Skala 1:250 000
- Homogenitet i form av kategori, type, status og påvirkning
- Innsjøer > 1 km² er vannforekomst
- Vann > 10 km² nedslagsfelt er vannforekomst
- Hydrologisk forbindelse, men ikke et krav (annet vann fyller mellom vannforekomster)
- Verneområder
- Vannforekomster som er påvirkede og som påvirker allerede utpekte vannforekomster på betydelig vis

2.1.2 Norges vannforekomstinndeling:

- Skala 1:50 000
- Alle innsjøer > 0,5 km² er vannforekomster
- Alle berørte innsjøer er vannforekomster
- Alle innsjøer < 0,5 km² regnes som del av vassdrag
- Alle bekker inngår i det hydrologiske nettverket
- Ingen andre vannforekomster finnes
- Gruppering av flere mindre vassdrag til en vannforekomst (bekkefelt)

En sammenligning av inndelingen mellom landene viser at de ulikheter som finnes ikke kan løses innen kommende planperiode (2015-2021). Dette kommer ikke til å ha betydning for tiltaksprogrammets utforming. En harmonisert inndeling vil gjennomgås i løpet av perioden. Vi er også oppmerksomme på at det finnes behov for interkalibrering av typeinndelingen for grensevannforekomstene, og arbeidet med dette kommer til å fortsette.

Alle grenseoverskridende vannforekomster har en felles EU-ID som følger forekomsten i sin helhet. Disse vannforekomstene har også to forskjellige nasjonale ID-numre på hver side av grensen.

I tilbakemelding til WISE rapporterer hvert land for sin andel av vannforekomster som krysser grensen. Den grenseoverskridende vannforekomsten rapportertes med felles EU-ID, slik at det framgår at det er den samme vannforekomsten på begge sider av grensen.

Typologi har ikke blitt harmonisert i grenseområdene, men status og risikovurdering er harmoniserte.

3 Miljøproblemer over grensene

Grensevannforekomstene ligger av naturlige geografiske årsaker for en stor del i skogs-, fjell- eller fjellnære områder der påvirkningssituasjonen generelt sett er lav. For vannforekomstene som går over riksgrensen har majoriteten, 288 (88%) god eller svært god økologisk status (tabell 1).

Det finnes 26 overflatevannforekomster som har dårligere enn god tilstand. Påviste miljøproblemer er kraftregulering, vandringshindre, fløtningsledsrensning og kanalisering, forsuring som følge av sur nedbør, miljøgifter og høye verdier av løste metallforbindelser, og fremmede arter.

Tabell 1: Økologisk status for overflatevann i grensevannsområdene

	Ångermanälven		Indalsälven		Dalälven		Totalt	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Svært god tilstand	66	60	98	70	13	16,7	177	54,0
God tilstand	25	22,7	31	22,1	55	70,5	111	33,8
Moderat tilstand	10	9,1	2	1,4	10	12,8	22	6,7
Dårlig tilstand	3	2,7	-	-	-	-	3	0,9
Svært dårlig tilstand	1	0,9	-	-	-	-	1	0,3
Udefinert	5	4,5	9	6,4	-	-	14	4,3
Totalt	110	100	140	100	78	100	328	100

Det finnes 3 grunnvannsforekomster i grensevannområdet. Alle 3 oppnår god kvantitativ og kjemisk status.

Angående kjemisk status er det i vannrammedirektivet (2008/105/EG, og 2013/39/EU) angitt grenseverdier som viser at den høyeste tillatte mengden for kvikksølv i biota er 20 mikrogram per kilo ($\mu\text{g}/\text{kg}$). I Sverige er det gjort en bedømming som viser at kvikksølvinnholdet overstiger grenseverdien i alle overflatevannforekomster, og derfor oppnår ingen av dem god kjemisk status. I Norge er ikke forekomster der det mangler data blitt klassifiserte, og et slikt grunnlag anvendes derfor ikke. Dette medfører at det finnes et skille med hensyn til kjemisk status for de vannforekomstene som krysser grensen. På svensk side har de dårlig kjemisk status, inklusiv kvikksølv, og på norsk side er de hovedsakelig uklassifiserte.

3.1 Påvirkninger

Det er registrert 5 ulike typer signifikant påvirkning i de aktuelle vannområdene.

3.1.1 Avrenning fra gruver og deponier

Avrenning fra gruver utgjør et betydelig problem i Huddingselva og Huddingsvatnet i Ångermanälven vannområde. Grunnet kraftregulering nedstrøms overføres mye av vannet til Namsen vannområde i Norge (avrenning mot vest).

3.1.2 Langtransportert forurensning

Langtransportert forurensning som fører til økt nivå av tungmetaller er registrert for 18 forekomster i Dalälven. Disse er oppført med lav til middels grad av påvirkning. 2 forekomster er i tillegg oppført som påvirket av sur nedbør som følge av langtransportert forurensning. Se også kapittel 3.1.6 lenger nede.

3.1.3 Landbruk

Avrenning fra landbruk er registrert i 3 forekomster i Dalälven vannområde. Tiltak inkluderer fangdam, arbeid mot punktutslipp og vegetasjonssoner.

3.1.4 Introduserte arter

Biologisk påvirkning i form av fremmede arter er registrert i 3 forekomster i Ångermanälven og 2 i Indalsälven. Se også kapittel 3.1.6 lenger nede.

3.1.5 Vannkraft

Fysiske inngrep omfatter kraftreguleringer for 10 forekomster, 9 i Ångermanälven og 1 i Indalsälven. Dette inkluderer magasinering, overføring av vann, og tørrlegging eller reduksjon av vannføring i elver og bekker.

I tillegg finner vi 8 forekomster i Dalälven som har blitt rensert for tømmerfløtning på norsk side tidligere. Dette medfører fjerning av steiner og utretting av elveløp.

3.1.6 Ulikheter

Norge og Sverige legger ulik vekt på tiltak når det gjelder fremmede arter og forsuring i grensevannsforkomstene.

For fremmede arter omfatter dette både eksotiske arter og innenlandske arter som spres ut over sitt naturlige utbredelsesområde og på den måten påvirker den økologiske funksjonen i vannforekomsten. Fremmed art er registrert i 3 forekomster i Ångermanälven, og 2 i Indalsälven.

I Norge anses blant annet spredning av de innenlandske artene ørekyte, gjedde og mort, og de innførte artene signalkreps, canadarøye og regnbueørret, samt parasitter og sykdommer forårsaket av f. eks. *Gyrodactylus Salaris* og *Aphanomyces Astaci* (krepsepest) som særskilt viktige å håndtere og sette i verk tiltak mot. I prinsippet gjelder det samme for Sverige, men problematikken har ikke fått samme oppmerksomhet som i Norge. Det anerkjennes av de svenske myndighetene at man skal tilstrebe å følge de norske planene for vassdragene som krysser grensen, uavhengig av hvilket land som ligger nedstrøms.

Tiltakene som er utarbeidet med hensyn til fremmede arter ligger under Länsstyrelsens ansvar og er nærmere beskrevet i tiltaksprogrammet for 2016-2021. De omhandler viktigheten av strengere retningslinjer for hvor og hvordan utsetninger av fisk skal skje, men også om behov for informasjonskampanjer knyttet til risiko og hva som skjer med økosystem når man flytter fisk mellom vannforekomster og setter ut fremmede arter i vannforekomster.

Når det gjelder forsuring har staten det overordnede ansvaret både i Norge og Sverige, men i Sverige har Länsstyrelsen ansvar for tiltak i grensevannsforkomstene i og med at de områdene som er aktuelle er beskyttede områder og statlig eiendom. Sverige har utpekt forsuredde forekomster i langt høyere grad enn Norge og har drevet omfattende arbeid med overvåking og tiltak, også i fjellområdene. I Dalälven er det registrert 2 forekomster påvirket av sur nedbør.

Forut for undersøkelser og tiltaksgjennomføring i grensevannsforkomstene finnes det et behov for ytterligere samarbeid mellom landene. Som følge av samarbeidet rundt forvaltningsplaner og tiltaksprogram har det blitt ført diskusjoner om en felles satsning for å forbedre kunnskapsgrunnlaget for fjellvann på begge sider av grensen. En ide som diskuteres er å gjennomføre undersøkelser med felles metodikk og opplegg innenfor rammen av et interreg-samarbeid. Et slikt prosjekt skulle senere

kunne legges til grunn for et mer utvidet samarbeid rundt klassifisering og tiltak. Videre diskusjoner omkring dette vil gjennomføres.

4 Miljømål

Miljømål vedtas for alle vannforekomster i deres respektive land. Det innebærer at målene har rettslig hjemmel som bare kan vedtas for vannforekomster innen det enkelte landets grenser. Med andre ord kan ikke de norske vannregionmyndighetene vedta miljømål for de delene som ligger utenfor norsk territorium og samordning kreves derfor med svenske myndigheter der forskjeller finnes i grensevassdrag mellom Norge og Sverige.

Det som skiller de norske miljømålene fra de svenske er at det er ulikheter i forhold til måldato for unntak med tidsfrister. Norge anvender 2021, 2027 og 2033 som frister, mens datoene er 2021 og 2027 i Sverige. Et felles utgangspunkt er at unntak for minst god økologisk status skal anvendes med tidsfrist til 2021 som blir det harmoniserte målåret for grensevannforekomster som har status dårligere enn god etter 2015 til tross for iverksatte tiltak.

STANDARD MILJØMÅL INNEN 2021 SETTES FOR VANNET I GRENSEVANNOMRÅDENE I VANNREGION TRØNDELAG MED MINDRE ANNET ER ANGITT I REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN.

Vannregion Trøndelag anvender i utgangspunktet standard miljømål, minst god økologisk og kjemisk tilstand, for alle vannforekomster i grensevannområdene innen 2021, med mindre annet er angitt i planen eller planens vedlegg.

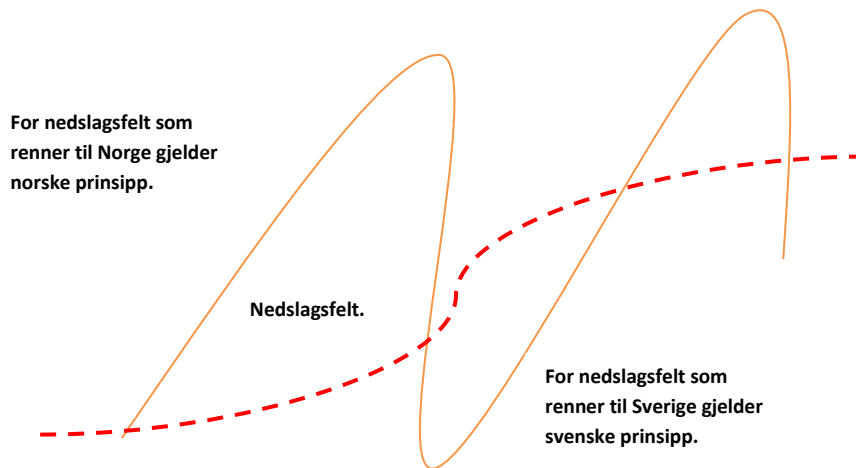
4.1 Overvåkning

Overvåkning av vannforekomster i nedslagsfelt som krysser grensen følger nedstrømslandets overvåkingsprinsipper (figur 2). Avvik fra dette generelle prinsippet kan gjøres etter avtale mellom de regionale og/eller lokale myndigheter eller kommuner, og framstilles i det respektive lands database for bedømminger (vann-nett/VISS). Samordningen mellom Glomma og Bottenhavet går gjennom vannregion Trøndelag for å forenkle arbeidet og inkluderes i denne planen. Pågående overvåkning i vannregion Trøndelag, Nordland og Glomma, samt Bottenhavets vattendistrikt er utformet for å imøtekomme regionenes ulike behov. Under samarbeidsmøtene ble en stor mangel på data i grensevannområdene synliggjort, og mer overvåkning må planlegges inn framover. En framtidig plan for slik overvåkning kan eventuelt utgå fra en sammenfatning av tilgjengelig overvåkning. Behovet bør ses i forbindelse med påvirkningstrykket og kunnskapsbehovet.

For 1. planperiode har det ikke forekommet slike avvik. Beslutning om iverksetting av overvåkingsprogrammene fattes av respektive lands myndigheter innenfor landets grenser.

Figur 3: overvåkingsprinsipper over riksgrensen

4.2 Beskyttede områder

Enkelte områder er utpekte som beskyttede områder i vannforvaltningen ettersom de trenger særskilt vern. Øvrige målsetninger kan derfor komme til anvendelse i tillegg til miljømålene i denne planen, og arbeidet med disse områdene må derfor ses i en sammenheng mellom gjennomføring av vannforskriften og det regelverket som beskriver vernet. Dette omtales nærmere i den regionale vannforvaltningsplanens kapittel 2.9 og 4.2, samt i planens vedlegg.

Ansvar for håndheving av beskyttede områder tilligger flere ulike myndigheter.

Vannregionmyndigheten i Trøndelag har ansvar for at de beskyttede områdene beskrives på en slik måte at de angitte kravene etter vernebestemmelsen kan oppfylles. Et nasjonalt register over beskyttede områder i Norge er under utarbeidelse.

4.3 Tiltak

For vann som starter på norsk side av riksgrensen men renner til Sverige foreslår Norge tiltak og omvendt.

På norsk side finnes det totalt 38 vannforekomster som er satt i risiko for å ikke nå miljømålet i 2021 i grensevannområdene. For disse er det meldt inn i alt 52 tiltak, fordelt på 4 i Indalsälven, 18 i Ångermanälven, og 30 i Dalälven. For nærmere beskrivelse av forslagene til tiltak, se tiltaksprogrammet for perioden 2015-2021.

5 Tiltaksoversikt for grensevannsføremster med registrerte påvirkninger og forslag til tiltak i norsk del av Ångermanälven, Indalsälven og Dalälven vannområder

Nr.	Vann-nett ID	Navn	Vannområde	Kommune	Påvirkning	Tiltak	Myndighet
1.	307-1123-L	Vektaren	Ångermanälven	Røyrvik	Vannkraft (dam)	Ingen tiltak. GØP 2021 = dagens tilstand.	NVE
2.	307-1123-L	Vektaren	Ångermanälven	Røyrvik	Ørekyt (elritsa)	Informasjon	Fylkesmannen
3.	307-1124-1-L	Huddingsvatn vestre	Ångermanälven	Røyrvik	Avrenning fra gruver	Undersøkelser, pilotfase	Miljødirektoratet , Direktoratet for mineralforvaltning
4.	307-1124-1-L	Huddingsvatn vestre	Ångermanälven	Røyrvik	Ørekyt (elritsa)	Spredningshinder oppstrøms	Fylkesmannen
5.	307-1124-2-L	Huddingsvatnet østre	Ångermanälven	Røyrvik	Avrenning fra gruver	-	Direktoratet for mineralforvaltning
6.	307-1124-2-L	Huddingsvatnet østre	Ångermanälven	Røyrvik	Ørekyt (elritsa)	Informasjon	Fylkesmannen
7.	307-26-R	Huddingselva	Ångermanälven	Røyrvik	Avrenning fra gruver	-	Direktoratet for mineralforvaltning
8.	307-26-R	Huddingselva	Ångermanälven	Røyrvik	Ørekyt (elritsa)	Informasjon	Fylkesmannen
9.	307-172-R	Litjelva nedstrøms inntak	Ångermanälven	Røyrvik	Minikraftverk	-	Konsesjonsfritt (NVE)

10.	307-172-R	Litjelva nedstrøms inntak	Ångermanälven	Røyrvik	Overføring av vann	-	NVE
11.	307-91-R	Nyvikelva	Ångermanälven	Røyrvik	Overføring av vann (småkraftverk)	-	NVE
12.	307-89-R	Sagbekken	Ångermanälven	Røyrvik	Omsøkt kraftverk	-	NVE
13.	307-74-R	Tunnsjøbekken	Ångermanälven	Røyrvik	Vannuttak	Fremmes til revisjon av VRU. GØP 2021 = sikre selvreproduserende fiskebestand	NVE
14.	307-1131-L	Limingen	Ångermanälven	Røyrvik	Vannkraft (dam)	Ingen tiltak. GØP 2021 = dagens tilstand.	NVE
15.	307-108-R	Linvasselva	Ångermanälven	Lierne	Uten minstevannføring	Minstevannføring. Vurderes av svensk domstol. GØP 2021 = styrke fiskebestand.	NVE
16.	307-100-R	Røyrvikelva	Ångermanälven	Lierne	Vannuttak	Ingen tiltak. GØP 2021 = dagens tilstand.	NVE
17.	307-182-R	Havdalselva midtre del	Ångermanälven	Lierne	Vannuttak	-	NVE
18.	307-182-R	Havdalselva midtre del	Ångermanälven	Lierne	Kraftverk med minstevannføring	-	NVE
19.	308-241-R	Arvassåa	Indalsälven	Lierne	Overføring av vann (usikker informasjon)	-	NVE
20.	308-183-R	Inderdalsåa	Indalsälven	Lierne	Ørekyt (elritsa)	Informasjon	Fylkesmannen
21.	308-222-R	Ullandselva	Indalsälven	Lierne	Ørekyt (elritsa)	Informasjon	Fylkesmannen
22.	308-98-R	Gauna - Grense –	Indalsälven	Snåsa	Ingen registrerte	-	-

		Staggåelva					
23.	310-126-R	Bekk fra Storsømmeltjønnna	Dalälven	Engerdal	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsvensjonen	Miljødirektoratet
24.	310-27-R	Bergåa	Dalälven	Trysil	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsvensjonen	Miljødirektoratet
25.	310-21-R	Drevja	Dalälven	Trysil	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsvensjonen	Miljødirektoratet
26.	310-21-R	Drevja	Dalälven	Trysil	Morfologiske endringer	Biotopforbedring	Fylkesmannen
27.	310-123-R	Elv fra Storbron	Dalälven	Trysil	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsvensjonen	Miljødirektoratet
28.	310-33298-L	Fløtningsjøen	Dalälven	Engerdal	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsvensjonen	Miljødirektoratet
29.	310-33298-L	Fløtningsjøen	Dalälven	Engerdal	Morfologiske endringer		
30.	310-29-R	Gira	Dalälven	Trysil	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsvensjonen	Miljødirektoratet
31.	310-1342-L	Grøvelsjøen	Dalälven	Engerdal	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsvensjonen	Miljødirektoratet
32.	310-85-R	Gutua nedstrøms Gutulisjøen	Dalälven	Engerdal	Tungmetaller (langtransportert	Administrativt. Minamatakonsvensjonen	Miljødirektoratet

					forurensning)		
33.	310-85-R	Gutua nedstrøms Gutulisjøen	Dalälven	Engerdal	Morfologiske endringer	Biotopforbedring	Fylkesmannen
34.	310-55-R	Herjåa - bekkefelt	Dalälven	Engerdal	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsensjonen	Miljødirektoratet
35.	310-119-R	Kratltjønnan m fl	Dalälven	Engerdal	Sur nedbør	Kalking	Miljødirektoratet
36.	310-82-R	Kvisla - bekkefelt	Dalälven	Engerdal	Sur nedbør	Administrativt	Miljødirektoratet
37.	310-122-R	Ljøra nedre del til Næra	Dalälven	Trysil	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsensjonen	Miljødirektoratet
38.	310-122-R	Ljøra nedre del til Næra	Dalälven	Trysil	Morfologiske endringer	Biotopforbedring	Fylkesmannen
39.	310-121-R	Ljøra Næra - grensen	Dalälven	Trysil	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsensjonen	Miljødirektoratet
40.	310-121-R	Ljøra Næra - grensen	Dalälven	Trysil	Morfologiske endringer	Biotopforbedring	Fylkesmannen
41.	310-10-R	Ljøra øvre del	Dalälven	Trysil	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsensjonen	Miljødirektoratet
42.	310-10-R	Ljøra øvre del	Dalälven	Trysil	Morfologiske endringer	Biotopforbedring	Fylkesmannen
43.	310-33-R	Næra	Dalälven	Trysil	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsensjonen	Miljødirektoratet
44.	310-64-R	Staupåa	Dalälven	Engerdal	Tungmetaller	Administrativt.	Miljødirektoratet

					(langtransportert forurensning)	Minamatakonsensjonen	
45.	310-64-R	Staupåa	Dalälven	Engerdal	Morfologiske endringer	Biotopforbedring	Fylkesmannen
46.	310-31-R	Tangåa	Dalälven	Trysil	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsensjonen	Miljødirektoratet
47.	310-31-R	Tangåa	Dalälven	Trysil	Morfologiske endringer	Administrativt. Kunnskap.	Fylkesmannen
48.	310-133-R	Tollåa	Dalälven	Engerdal	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsensjonen	Miljødirektoratet
49.	310-90-R	Valåa	Dalälven	Engerdal	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsensjonen	Miljødirektoratet
50.	310-1341-L	Vonsjøen	Dalälven	Engerdal	Tungmetaller (langtransportert forurensning)	Administrativt. Minamatakonsensjonen	Miljødirektoratet
51.	310-39-R	Vurrsjøen - bekkefelt	Dalälven	Engerdal	Avrenning fra landbruk	Fangdammer	Fylkesmannen
52.	310-39-R	Vurrsjøen - bekkefelt	Dalälven	Engerdal	Avrenning fra landbruk	Tiltak mot punktutslipp	Fylkesmannen
53.	310-39-R	Vurrsjøen - bekkefelt	Dalälven	Engerdal	Avrenning fra landbruk	Vegetasjonssoner	Fylkesmannen

